

Secció I. Disposicions generals

PRESIDÈNCIA DE LES ILLES BALEARS

2795

Llei 8/2023, de 27 de març, de cooperació per a la transformació global

LA PRESIDENTA DE LES ILLES BALEARS

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de les Illes Balears ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que s'estableix a l'article 48.2 de l'Estatut d'Autonomia, promulg la següent:

LLEI

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La primera Llei de cooperació al desenvolupament de les Illes Balears es va aprovar el 2005 amb l'objectiu de regular l'àmplia tradició i experiència de les Illes en solidaritat internacional i de formalitzar la corresponsabilitat de l'administració pública autonòmica en aquesta matèria.

Com antecedents, a partir de la segona meitat del segle XX, les Illes Balears realitzaren accions de cooperació a països empobrits a través dels missioners i les missioneres de confessió catòlica que, entre d'altres entitats, desenvoluparen especialment la seva tasca a Àfrica i a Iberoamèrica. La dècada dels noranta veié la consolidació dels Fons, que agrupaven els esforços en cooperació de les entitats locals, i de les ONG. Els municipis i la societat civil de les Illes, organitzada en grups, entitats i associacions, havien estat els que, de forma completament solidària i voluntària, havien liderat les accions de cooperació internacional i havien assumit les reivindicacions del 0,7%, que és el percentatge del PIB que cada país ha de destinar a ajuda al desenvolupament, d'acord amb el que va acordar Nacions Unides el 1972.

El nostre marc normatiu, però, no comença amb la llei de 2005. A l'àmbit estatal, la Constitució Espanyola del 1978 recull en el preàmbul la voluntat de col·laborar en l'enfortiment d'unes relacions pacífiques i d'una cooperació eficaç entre tots els pobles de la terra. A més, la Llei 23/1998, de 7 de juliol, de cooperació internacional per al desenvolupament, parla de la cooperació descentralitzada com l'expressió solidària de les societats.

A l'àmbit autonòmic, l'Estatut d'Autonomia estableix en l'article 105 que els poders públics de les Illes Balears han de vetllar per fomentar la pau, la solidaritat, la tolerància, el respecte dels drets humans i la cooperació per al desenvolupament amb els països i les poblacions estructuralment menys desenvolupats, amb la finalitat última d'erradicar la pobresa.

II

Durant tots aquests anys en què s'ha aprovat i desplegat normativa entorn de la cooperació amb la voluntat de posar solució als reptes globals del nostre planeta s'han observat avanços en la reducció de la pobresa extrema o en la millora dels nivells de salut i educació. No obstant això, continuen sent insuficients i, al contrari del que caldria esperar, les desigualtats persisteixen i les antigues problemàtiques no s'han solucionat. A més, en el nou context internacional, cada vegada més complex i amb menys temps per reaccionar, destaquen, entre altres, una crisi sanitària sense precedents, una crisi climàtica devastadora amb impactes desiguals en els modes de vida i supervivència de les poblacions en el món i l'increment dels fonamentalismes i de les hostilitats entre països.

La denominada crisi de la globalització defineix noves geografies de la pobresa i la desigualtat en un moment històric clau, en el qual situacions com l'emergència climàtica i la pandèmia global fan palesa la nostra ecodependència i la interdependència dels problemes.

Els desafiaments globals que afronta la humanitat han remogut els fonaments dels sistemes de cooperació. La política pública de cooperació balear no és aliena a aquests canvis en el context i té l'obligació, a l'hora que manté la seva identitat, de transitar cap a un model més obert que convoqui el conjunt de la societat i que s'adapti de forma més eficaç als constants canvis de l'espai internacional.

Després de més de mig segle de polítiques de cooperació, és evident la necessitat de cooperar amb una lògica de transformació social que no només se centri en les intervencions als països i territoris objecte d'actuacions de cooperació, sinó que també contribueixi que les persones de les Illes prenguem consciència d'aquestes desigualtats i de la nostra responsabilitat en les causes dels problemes com a ciutadania global, i ens empoderem i esdevinguem protagonistes de la transformació d'aquesta realitat. No només és el moment de canvis sistèmics, canvis profunds en el sistema de cooperació, sinó també d'un canvi de paradigma que transformi externalitats negatives que pugui produir l'actual sistema capitalista.

En aquesta nova forma de cooperar és imprescindible redefinir la nostra relació amb les veus del Sud. Les accions de cooperació basades en el desenvolupament economicista i impulsades des d'un pensament encara colonial no contribueixen en absolut a fer justícia ni a transformar d'arrel les causes de la situació que es viu en els països amb els quals cooperam. Necessitam coordinar i connectar les diferents lluites socials en un plantejament transversal i també qüestionar els nostres propis privilegis si volem que aquesta cooperació reverteixi vertaderament en el teixit social i no únicament en un exercici de consciència. És per això que parlem de cooperació per a la transformació global.

Habitem un món profundament desigual. La desigualtat té rostre de dona, de nina, de refugiada, de pagesa sense terra, de defensora dels drets de la naturalesa, de dona trans i de totes aquelles persones que pateixen a conseqüència de la falta de voluntat per revertir les injustícies.

Així mateix, la perspectiva feminista ens du a revisar les desigualtats existents a través dels enfocaments multidimensional i interseccional, superant d'aquesta manera les anàlisis de la realitat centrades únicament en el gènere. Aquestes desigualtats s'intensifiquen en alguns territoris del Sud, agreujades per altres causes.

Per això, en les polítiques de cooperació regulades en aquesta llei s'ha de posar el focus a les relacions de gènere que produeixen desigualtat i a desenvolupar un enfocament feminista que impregni les polítiques, els programes i els projectes de cooperació i que suposi la posada en marxa d'accions específiques dirigides a l'empoderament de les dones dels països i territoris objecte d'actuacions de cooperació.

III

Aquests nous plantejaments no sorgeixen de forma casual. Existeix des de fa temps una agenda internacional d'acords que encaminen les polítiques institucionals cap a una nova forma d'assumir els reptes globals.

Sens dubte, el full de ruta més clar que tenim actualment en aquest sentit és l'Agenda 2030, que l'Assemblea General de les Nacions Unides aprovà el 2015 com un pla d'acció en favor de les persones, el planeta, la prosperitat, la pau i les aliances. A través dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) es proposa erradicar, o almanco reduir, la pobresa en totes les seves dimensions, perquè és identificada com el major desafiament mundial actual i com el principal impediment per assolir el desenvolupament sostenible.

L'Agenda Balear 2030, presentada l'any 2019, i la Llei 10/2019, de 22 de febrer, de canvi climàtic i transició energètica, entre d'altres, concreten en el territori de les nostres illes les polítiques que han de conduir a la consecució dels ODS.

El mateix any (2015) s'aprovà també l'Acord de París, en el Conveni Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic, per combatre el canvi climàtic i impulsar mesures i inversions per a un futur amb baixes emissions de carboni, resilient i sostenible. Té com a objectiu principal mantenir l'augment de la temperatura d'aquest segle per davall dels 2°C i reforçar la capacitat per afrontar els impactes del canvi climàtic, que sabem que tendran efectes devastadors en les poblacions més empobrides del nostre planeta.

Aquests i altres pactes nacionals i internacionals, com el Pacte de la Política Alimentària Urbana de Milà (2015), la Declaració de Mèrida (2017) i tots els tractats internacionals de drets humans d'ençà de 1965 ens marquen clarament la tasca que hem de continuar impulsant des de la cooperació de les Illes Balears.

IV

Davant d'aquesta situació, tenim la necessitat i la responsabilitat de configurar un nou sistema de cooperació de les Illes Balears més estratègic, més flexible i obert i amb major capacitat de resposta, que faciliti el diàleg entre els diferents agents i elements d'aquesta política. Després de la darrera crisi econòmica, que va suposar el desmantellament de l'estructura de cooperació arreu de l'Estat, el sector i les polítiques estan en un moment d'estabilitat que no pot tornar a quedar compromès.

Perquè volem cooperar per transformar, cercam tenir un model més democràtic i participatiu, tant amb els agents de les Illes Balears com amb els agents del Sud. El nostre sistema de cooperació, que fins ara ha esdevingut instrumentocèntric i ha atorgat a l'administració un paper purament finançador, ha de cercar la reciprocitat, ha d'impulsar la governança territorial i ha de respectar les identitats.

En un moment en el qual la cooperació estatal s'està reformulant, la cooperació descentralitzada continua traslladant amb força la solidaritat dels territoris, malgrat les limitacions normatives que existeixen.

És just en aquesta diversitat en què les Illes Balears definim el nostre model propi de relació amb el món global. A partir de la nostra realitat, identitat i responsabilitats i dels reptes que tenim per resoldre com a societat del segle XXI, ens relacionam amb els països i territoris objecte d'actuacions de cooperació i traslladam la nostra solidaritat per contribuir de la forma més eficient possible a la millora de totes aquelles situacions que generen vulnerabilitat, injustícia i desigualtat.

La política balear de cooperació es fonamentarà en la plena realització dels drets humans de totes les persones, en la lluita contra la pobresa i en l'assumpció pels agents dels seus rols respectius com a titulars de drets, d'obligacions i/o responsabilitats. Serà una política que posarà en el centre la sostenibilitat ecològica i l'empoderament de l'agenda feminista i de les seves organitzacions, i deixarà enrere visions

economicistes del desenvolupament en favor de la sostenibilitat de la vida de les persones i comunitats en relació amb la natura.

V

El Govern de les Illes Balears no assumeix aquest repte titànic en solitari. A les Illes Balears disposem d'una xarxa d'entitats i institucions rica i diversa, que té un paper fonamental en l'economia social i solidària, en la consecució dels objectius d'aquesta llei i en l'assoliment dels ODS de l'Agenda 2030. Des dels Fons de Cooperació, amb gairebé tres dècades de trajectòria en el nostre territori, fins a totes i cada una de les entitats que fan cooperació, passant per la Coordinadora d'ONGD o la Universitat de les Illes Balears, tots són agents històrics de la cooperació de les Balears i peces clau també en aquesta nova etapa.

Així mateix, esdevé imprescindible obrir l'espai a nous agents que, des d'àmbits diferents, incideixen en els processos de transformació global i que, fins ara, no han participat de forma activa en les polítiques de cooperació de les Illes.

També és necessari que els agents del Sud assumeixin un major protagonisme en aquestes accions, perquè són coneixedors de la realitat i les necessitats dels seus països i representen la memòria, la identitat i les lluites de les seves comunitats. Si volem avançar en la descolonització de la nostra mirada, hem de comptar amb les veus del Sud a l'hora de fer la planificació de les polítiques de cooperació de les Illes.

VI

Aquesta llei està dividida en quatre títols i trenta-nou articles.

En el primer títol, de disposicions generals, s'hi descriuen l'objecte i la finalitat de la llei, l'àmbit d'aplicació, els principis, els enfocaments i els àmbits estratègics. La planificació per àmbits, que representa un salt qualitatiu respecte de la llei de 2005, esdevindrà clau per cohesionar el sector de la cooperació, ja que la proposició, el debat i l'aprovació dels àmbits estratègics serà una tasca comuna de tot el sector en els propers anys. Així mateix, els principis i enfocaments d'aquesta llei recullen els reptes a què s'enfronta la cooperació de les Illes Balears i que, presumiblement, també tindrà en els propers anys.

El segon títol es refereix a la planificació, les modalitats, els instruments i l'organització de la política de cooperació. A partir de la revisió participada que s'ha fet per elaborar aquesta llei, s'ha vist que la lògica de planificació *ex ante* utilitzada fins ara, en la qual les decisions principals s'adoptaven a l'inici d'un procés de planificació de quatre anys de durada, no permetia adaptar-se i ajustar-se a una realitat dinàmica i complexa, que precisa més flexibilitat.

Per això s'inicia una planificació estratègica alimentada des del diàleg, l'anàlisi i l'aprenentatge a través de la pràctica; i, per això, també el pla estratègic passa a ser un document de planificació de caràcter obert.

En el títol tercer es presenten els recursos disponibles i els subjectes de la política de cooperació de les Illes Balears per al desenvolupament i la transformació global. El reconeixement dels agents que fan cooperació a les Illes Balears, a més de la necessitat de generar noves aliances amb nous agents per al desenvolupament i la transformació global, marquen el gruix d'aquest apartat. Igualment fonamentals esdevenen els agents internacionals, amb atenció especial als del Sud, perquè el seu protagonisme creixent serà un dels indicadors que mostren que hem avançat en una política de cooperació més horitzontal i participativa.

El títol quart reconeix el registre d'organitzacions no governamentals de les Illes Balears, prèviament regulat pel Decret 15/2018, de 8 de juny, del règim especial de les ajudes a l'exterior en matèria de cooperació per al desenvolupament i solidaritat internacional, i del Registre d'organitzacions no governamentals de desenvolupament de les Illes Balears.

Finalment, la llei preveu dues disposicions addicionals, dues disposicions transitòries, una disposició derogatòria i dues disposicions finals.

VII

D'acord amb l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i l'apartat 1 de l'article 49 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, queden suficientment justificats els principis següents:

De necessitat i eficàcia, atès que la llei articula les competències i funcions per impulsar la política de cooperació per a la transformació global de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears, així com del conjunt d'actuacions i recursos que es posen a disposició de les persones, comunitats, entitats i institucions públiques que treballen amb els països del Sud per lluitar contra la pobresa en totes les seves manifestacions, a fi de reduir les desigualtats, promoure la justícia global, avançar cap a la realització efectiva dels drets humans, la promoció d'un nou model de vida i benestar dins els límits sostenibles del planeta i per a la construcció a les Illes Balears d'una ciutadania global crítica, responsable i compromesa.

De proporcionalitat, perquè conté la regulació imprescindible per atendre les necessitats que s'han de cobrir.

De seguretat jurídica, perquè el text manté estable el marc normatiu i és respectuós i coherent amb la resta de l'ordenament jurídic.

També compleix amb el principi de transparència i s'ha de destacar, en aquest sentit, la participació ciutadana que s'ha fet abans i durant el procés d'elaboració de la norma, així com la publicitat prevista en l'articulat; i, finalment, el d'eficiència, atès que aquesta norma evita càrregues innecessàries i racionalitza la gestió dels recursos públics.

Pel que fa al principi de qualitat, s'han tingut en compte les Directrius sobre la forma i l'estructura dels avantprojectes de llei, aprovades mitjançant Acord del Consell de Govern de 29 de desembre de 2000. Quant a la simplificació, s'ha optat per un llenguatge planer i entenedor.

VIII

La llei s'ha sotmès a diferents processos participatius. D'una banda, s'ha donat audiència i s'ha obert un període d'informació pública. De l'altra, s'ha arbitrat el procés de participació ciutadana que preveu la lletra e) de l'apartat 1 de l'article 6 de la Llei 4/2011, de 31 de març, de la bona administració i del bon govern de les Illes Balears, mitjançant el portal de transparència de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears. A més, la tramitació de la llei ha comptat, entre d'altres, amb els informes de l'Institut Balear de la Dona i del Consell Econòmic i Social.

TÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 1

Objecte i finalitat

1. Aquesta llei té per objecte establir i regular el règim jurídic de la política de cooperació per a la transformació global de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears i dels ens que integren el sector públic autonòmic. Es pot executar als països i territoris objecte d'actuacions de cooperació, a través d'accions de cooperació o acció humanitària, i a les Illes Balears, mitjançant actuacions de sensibilització i d'educació per a la transformació social amb perspectiva local-global.

2. La cooperació per a la transformació global comprèn el conjunt d'actuacions i recursos que es posen a disposició de les persones, comunitats, entitats i institucions públiques que treballen amb els països i territoris objecte d'actuacions de cooperació per lluitar contra la pobresa en totes les seves manifestacions; reduir les desigualtats; promoure la justícia global; avançar cap a la realització efectiva dels drets humans; promoure un nou model de vida i benestar dins els límits sostenibles del planeta; i construir a les Illes Balears una ciutadania global crítica, responsable i compromesa.

Article 2

Àmbit d'aplicació

1. Aquesta llei és aplicable a tot el territori de les Illes Balears.

2. Es regeixen per aquesta llei totes les iniciatives, les actuacions, les capacitats i els recursos del Govern de les Illes Balears i del seu sector públic, en matèria de cooperació per a la transformació global.

3. Els principis, els enfocaments i les finalitats inclosos en aquest títol informaran les actuacions de cooperació que duguin a terme els agents de cooperació per a la transformació global, especialment les administracions locals, com també les institucions que les integren o les organitzacions que les representen, sense perjudici de la seva plena autonomia en l'exercici de les seves competències.

Article 3

Principis

Els principis que orienten la política de cooperació per a la transformació global són els següents:

- La cooperació com una eina de solidaritat i justícia; una eina que contribueixi a un canvi profund de les estructures i les relacions econòmiques, socials i polítiques que perpetuen les desigualtats i la vulneració dels drets humans.
- Una cooperació centrada en les persones, que impulsi la lluita contra la pobresa, el benestar i la qualitat de vida i que promogui la capacitat de les comunitats per resistir i gestionar les crisis i sortir-ne més enfortides.
- Una política transversal, que impliqui la participació de totes les àrees del Govern de les Illes Balears.
- El Govern de les Illes Balears assumeix el compromís de caminar cap a una coherència de polítiques que vinculi el conjunt de l'actuació del Govern amb la transformació global basada en els drets humans, l'enfocament feminista i la sostenibilitat ecològica.
- Un model de cooperació propi, que generi coneixement i col·labori des de l'experiència i la realitat de les Illes Balears.
- Visió local/global. La interdependència i l'ecodependència entre persones, societats, cultures i ecosistemes fan imprescindible la promoció d'agendes comunes que vinculin l'acció local amb la global.

- g) Coordinació, participació i complementarietat són fonamentals per a una cooperació de qualitat. Necessitam una lògica de col·laboració que permeti impulsar accions conjuntes entre les administracions i els agents de la cooperació de les Illes.
- h) Una cooperació de qualitat, que generi coneixement i millori el seu impacte a través de la dotació de mecanismes de planificació, seguiment i avaluació.
- i) Transparència i rendició de comptes. S'ha de garantir la transparència i la rendició de comptes davant la ciutadania.
- j) L'avanç en l'assumpció de la corresponsabilitat. Abordar els reptes globals requereix l'acció col·laborativa que mobilitzi més voluntats, recursos i capacitats a favor dels objectius del desenvolupament i la justícia global. Per això, és necessari mobilitzar la societat en el seu conjunt, atresorant la trajectòria i els coneixements amb els quals compten els diversos agents.
- k) Una cooperació que com a principi general cerqui l'eficàcia i l'eficiència mitjançant el seguiment, l'avaluació i la supervisió en tot el procés de la cooperació.
- l) Protagonisme del Sud. Les actuacions responen prioritàriament a les necessitats, els interessos i les estratègies de les poblacions del Sud. D'acord amb aquest principi, els llaços de col·laboració entre les Illes Balears i els països i territoris amb els quals es coopera són horitzontals i es fonamenten en relacions igualitàries, pròximes i mancades d'imposicions culturals, econòmiques o d'un altre tipus.
- m) La consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 de Nacions Unides i tots els altres acords i tractats internacionals que estableixin la necessitat de la cooperació global.
- n) Equitat. Les actuacions de cooperació es basen en la no-discriminació per raó de sexe, identitat de gènere, orientació sexual, origen ètnic o racial, identitat lingüística i cultural, edat, ideologia o religió, entre altres. Avançar en termes de justícia exigeix l'eliminació dels obstacles estructurals que reproduïxen les desigualtats i l'exclusió de les persones, els països i els territoris. Per això s'adoptarà el principi d'equitat, que transcendeix la igualtat de tracte i cerca aconseguir igualtat en els resultats.
- o) Coherència. Les actuacions de cooperació promogudes pels agents de Balears, tant institucionals com socials, seran coherents i coordinades entre si, a la fi d'aconseguir els objectius de la política de cooperació. En termes de complementarietat, es requereix reconèixer les capacitats i la naturalesa diferenciada de cadascun dels agents intervinents, atesos l'acció col·laborativa i el propòsit de no-duplicitat.

Article 4

Enfocaments

La política balear de cooperació per a la transformació global es fonamentarà en els quatre enfocaments següents, que es reforcen i complementen entre si:

a) Enfocament de drets humans.

Les polítiques de cooperació es fonamentaran en la plena realització dels drets humans de totes les persones, d'acord amb la Declaració Universal de Drets Humans i amb els tractats internacionals i protocols facultatius de Drets Humans que li siguin d'aplicació, amb especial atenció als grups de població que són objecte de major discriminació, exclusió o marginació per raó del seu origen, sexe, orientació sexual o identitat de gènere, religió, opcions polítiques, estatus social, llengua i cultura, entre d'altres. En definitiva, la lluita per assolir la plena igualtat d'oportunitats.

Aquest enfocament determina que tots els agents de la cooperació balear han de ser conscients i assumir el seu paper com a titulars de drets, d'obligacions i de responsabilitats.

b) Enfocament de lluita contra la pobresa i les seves causes.

Es fomentarà, en els països i territoris empobrits, el desenvolupament humà sostenible mitjançant la lluita contra la pobresa i la desigualtat, en totes les seves dimensions i sense deixar ningú enrere.

Per lluitar contra la pobresa i afavorir la inclusió social, així com també l'erradicació dels desequilibris econòmics i socials entre el països empobrits i els més rics, s'afavorirà l'accés efectiu de les persones als béns i serveis per satisfer les necessitats humanes bàsiques; es milloraran les capacitats de les persones i les organitzacions en els països empobrits; i s'enfortiran l'estructura productiva i el teixit associatiu per afavorir-ne el desenvolupament sostenible i aconseguir, en un món interconnectat, una relació més igualitària amb els països més rics.

c) Enfocament feminista.

Per avançar cap a una cooperació amb enfocament feminista s'ha d'interpel·lar el model de desenvolupament hegemònic actual que resulta un model capitalista i patriarcal, que impacta de manera especialment greu en la vida i els drets de les persones.

Nodrint-se de diferents feminismes, com el feminisme decolonial i l'ecofeminisme, com també de l'ètica de les cures i les propostes de l'economia feminista, i en diàleg i aliança amb els moviments feministes, les polítiques de cooperació han de posar en el centre la sostenibilitat de la vida i l'empoderament de les dones i de les seves organitzacions, a la vegada que han de visibilitzar les desigualtats cap a les dones per generar transformacions profundes que derivin en societats més pacífiques, inclusives i sostenibles.

d) Sostenibilitat ecològica i resiliència del Sud.

La crisi climàtica ens empeny a deixar enrere les visions economicistes del desenvolupament, que identifiquen aquest fet només amb el creixement econòmic. Aquest enfocament requereix un diàleg horitzontal constant i un aprenentatge a partir d'altres visions del planeta.

També són fonamentals les aliances amb els moviments ecologistes i els agents del Sud.

Article 5

Àmbits estratègics de la cooperació de les Illes Balears

1. El marc general de la planificació de la cooperació de les Illes es materialitzarà mitjançant àmbits estratègics.
2. Els àmbits estratègics són marcs de planificació oberts i flexibles que permeten analitzar en la seva complexitat les múltiples dimensions de la pobresa, les desigualtats i les dinàmiques d'exclusió i expulsió social. A més, els àmbits estratègics faciliten la interacció dels elements, els agents, els recursos i les estructures necessaris per a les possibles solucions a les problemàtiques identificades. Constitueixen un mecanisme d'anàlisi, diàleg i participació en la presa de decisions orientat a la transformació de la realitat seguint els principis i enfocaments d'aquesta llei.
3. La identificació, la formulació i l'aprovació dels àmbits estratègics de la cooperació de les Illes Balears corresponen al Consell de Cooperació de les Illes Balears, que podrà convidar en el procés de redacció altres agents, si així ho considera necessari. Els àmbits estratègics inspiraran i orientaran les actuacions de l'administració pública i les del sector de la cooperació balear.
4. Una vegada el ple del Consell de Cooperació els aprovi es trametran al Parlament de les Illes Balears per al seu debat i pronunciament mitjançant resolució en la comissió corresponent, en el termini de tres mesos.

TÍTOL II

PLANIFICACIÓ, MODALITATS, INSTRUMENTS I ORGANITZACIÓ DE LA POLÍTICA DE COOPERACIÓ PER A LA TRANSFORMACIÓ GLOBAL

Capítol I

Planificació, modalitats i instruments

Article 6

Planificació de la cooperació de les Illes Balears per a la transformació global

La política de cooperació de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a la transformació global s'articula a partir de l'apropiació i la definició dels àmbits estratègics aprovats pel Consell de Cooperació a través dels diferents documents de planificació com el pla estratègic i els anuals.

Article 7

El pla estratègic

1. El pla estratègic desplega i concreta els àmbits estratègics de la cooperació de les Illes Balears a partir de les capacitats, les experiències, els recursos i les estructures de l'administració autonòmica, amb la finalitat que el Govern de les Illes Balears afronti les solucions possibles a les problemàtiques identificades.

Atesa la situació geogràfica de la nostra comunitat autònoma, abordar els fluxos migratoris dels principals territoris i països emissors de migració forçada, serà objecte d'especial anàlisi.

2. El pla estratègic defineix durant un període plurianual els objectius, les capacitats i els mecanismes de col·laboració i coordinació, els instruments i les modalitats preferents que s'han de promoure per assolir els objectius dels àmbits estratègics.

3. La formulació del pla estratègic correspon a la conselleria competent en matèria de cooperació per a la transformació global. Aquest pla respondrà a un exercici de diàleg ampli amb els agents de la cooperació i altres agents vinculats, i serà adient a les capacitats i als instruments de la cooperació de les Illes Balears.

4. A proposta de la conselleria competent en matèria de cooperació, el Govern de les Illes Balears ha d'elevat el text definitiu del pla estratègic al Parlament de les Illes Balears perquè s'hi pronunciï mitjançant proposta de resolució.

Article 8

El pla operatiu anual

1. El pla operatiu anual és l'instrument de planificació que conté la previsió de la política de cooperació per a la transformació global de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears durant l'any corresponent.

2. El pla operatiu anual ha de respondre a les directrius establertes en el pla estratègic i ha de recollir les actuacions que s'han de dur a terme durant l'any en curs per l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears i dels ens que integren el sector públic autonòmic, com

també l'assignació de recursos estimats per a l'exercici pressupostari.

3. El pla operatiu anual ha de fixar els indicadors d'avaluació que han de permetre mesurar el grau de compliment dels objectius i els resultats plantejats. Aquesta anàlisi s'ha de dur a terme de manera participativa entre els agents de desenvolupament de les Illes Balears.

4. La formulació del pla operatiu anual correspon a l'òrgan directiu competent en matèria de cooperació, el qual, amb les consultes preceptives prèvies amb 15 dies d'antelació com a mínim amb el conjunt del sector públic autonòmic i els agents de cooperació, l'ha de sotmetre a la consideració de l'òrgan titular de la conselleria.

5. La conselleria competent en matèria de cooperació per a la transformació global ha d'elevat el text definitiu del pla operatiu anual al Consell de Govern perquè hi deliberi i, si pertoca, l'aprovi.

Article 9

Altres documents de planificació estratègica

1. La conselleria competent en matèria de cooperació per a la transformació global podrà elaborar altres documents de planificació estratègica amb l'objectiu de millorar l'impacte, la qualitat i l'eficàcia de les seves polítiques.

2. Aquests documents han de respondre a les directrius establertes en els àmbits estratègics i en el pla estratègic vigent i es podran focalitzar en zones geogràfiques, àmbits d'intervenció, instruments o en altres components que s'estimin convenients en funció de les necessitats i les prioritats.

3. La conselleria competent en matèria de cooperació ha d'elevat el text definitiu dels documents de planificació estratègica al Consell de Govern perquè hi deliberi i, si pertoca, els aprovi.

Article 10

Instruments de la cooperació per a la transformació global

La política autonòmica de cooperació per a la transformació global s'articula mitjançant diferents instruments, que han d'estar sempre alineats amb els valors de la cooperació transformadora. Aquests instruments, entre d'altres, són els següents:

a) Cooperació econòmica.

Comprèn les aportacions econòmiques del Govern de les Illes Balears a actuacions de cooperació, d'acció humanitària i d'educació per a la transformació social.

b) Cooperació financera.

Comprèn l'aportació econòmica del Govern de les Illes Balears a fons fiduciaris i a fons cistella per a la cooperació.

El fons fiduciari és una eina financera que permet el suport econòmic a projectes de desenvolupament sostenible en un país soci, mitjançant intervencions socials acordades entre l'organisme gestor i el donant.

El fons cistella consisteix en l'aportació de diversos donants a un fons comú, mitjançant el qual es financen intervencions sectorials en un país soci.

c) Cooperació tècnica.

Comprèn les mesures destinades a enfortir i millorar les capacitats de les persones, organitzacions i institucions dels països i territoris objecte d'actuacions de cooperació. La cooperació tècnica inclou qualsevol modalitat d'intercanvi de coneixement i transferència de tecnologia amb el país soci, adreçada a la formació i a la qualificació de recursos humans, com també actuacions de recerca i d'educació per a la transformació social.

Dins la cooperació tècnica, les assistències tècniques o la mobilitat de coneixement consisteixen en l'intercanvi de coneixements i transferència de tecnologia entre el personal de l'administració pública de les Illes i el personal d'una institució, un organisme o una entitat social dels països i territoris objecte d'actuacions de cooperació amb l'objectiu de promoure una relació d'intercanvi i aprenentatge mutus.

Són també considerades com a cooperació tècnica les actuacions d'investigació en l'àmbit de la cooperació per a la transformació global que es fa des de les Illes Balears, generant coneixements, material i contingut científic que contribueixin a millorar la qualitat de les accions que implementa el sector.

Article 11

Modalitats de la cooperació al desenvolupament i per a la transformació global

1. El Govern de les Illes Balears executa i dona suport a les actuacions en l'àmbit de la cooperació, l'acció humanitària i l'educació per a la transformació social mitjançant diferents modalitats, que es defineixen d'acord amb els agents que les proposen i, en el cas dels projectes de cooperació a l'exterior, de les relacions que s'hi estableixen.

2. Les modalitats segons els agents que proposen les actuacions són les següents:

- a) Directa. És la modalitat que executa directament l'Administració de la comunitat autònoma ja sigui amb els seus mitjans propis o amb altres institucions o entitats, públiques o privades, nacionals o internacionals.
- b) A iniciativa dels agents de cooperació o d'altres entitats socials de les Illes Balears. El Govern de les Illes Balears pot donar suport a les actuacions que promouen els agents de cooperació en qualsevol dels àmbits en què treballen, mitjançant les convocatòries de subvencions o d'altres instruments de col·laboració i finançament, d'acord amb els recursos de què disposi. D'aquesta manera, i amb la voluntat de sumar interessos i capacitats, s'inclouen en aquesta modalitat tots els diferents graus de col·laboració i finançament a entitats, públiques o privades, per donar suport a actuacions de cooperació i d'educació per a la transformació global.

3. Les modalitats segons les relacions amb els socis a l'exterior són les següents:

- a) Bilateral. El Govern de les Illes Balears es relaciona directament amb les administracions del país soci.
- b) Multilateral. Es refereix a aportacions del Govern de les Illes Balears per donar suport a actuacions de cooperació en un país soci, que s'executen a través d'un organisme internacional que hi té representació.

4. El Govern de les Illes Balears també podrà desenvolupar altres modalitats de cooperació articulada amb altres donants, com ara la cooperació delegada o la cooperació triangular, amb l'objectiu d'augmentar l'eficàcia i l'eficiència de les intervencions que es duen a terme en els països socis.

A efectes d'aquesta llei, s'entén per cooperació delegada aquella modalitat de cooperació en la qual un o diversos donants encomanen a un altre (donant líder) que actuï en el seu nom (per establir diàlegs, conduir acords, administrar els fons, entre d'altres). Les funcions poden limitar-se a una etapa concreta d'un projecte o comprendre programes complets.

La cooperació triangular és, en el marc d'aquesta llei, aquella modalitat de cooperació d'esquema mixt que generalment s'articula amb el suport financer d'un país del Nord per tal que un territori del Sud proporcioni l'assistència tècnica a un tercer territori del Sud.

Capítol II **Organització de la política autonòmica de cooperació**

Article 12

El Consell de Govern de les Illes Balears

1. El Consell de Govern formularà, dirigirà i avaluarà la política autonòmica de cooperació per a la transformació global.
2. Correspon al Consell de Govern:
  - a) Prendre coneixement dels àmbits estratègics que aprova el Consell de Cooperació de les Illes Balears.
  - b) Aprovar el pla estratègic, a proposta de la conselleria competent en matèria de cooperació per a la transformació global.
  - c) Aprovar el pla operatiu anual, a proposta de la conselleria competent en matèria de cooperació per a la transformació global.
3. És responsabilitat del Consell de Govern vetllar per la coherència de les seves polítiques públiques amb l'objectiu que contribueixin a un món més equitatiu i sostenible, seguint el full de ruta marcat pels acords i les resolucions internacionals vigents, com els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i l'Agenda 2030.

La conselleria competent en matèria de coordinació institucional del Govern de les Illes Balears, amb el suport tècnic de la direcció general competent en matèria de cooperació per a la transformació global, assumirà la responsabilitat de vetllar per la coherència de polítiques i trametrà, amb caràcter anual, un informe a la comissió competent del Parlament de les Illes Balears i al Consell de Cooperació.

Article 13

La conselleria competent en matèria de cooperació per a la transformació global

1. Correspon a la conselleria competent l'impuls, la coordinació, l'organització i l'execució de la política en matèria de cooperació per a la transformació global. Les seves funcions en aquesta matèria són les següents:
  - a) Participar en la identificació i la formulació dels àmbits estratègics de la cooperació de les Illes dins el Consell de Cooperació.
  - b) Elevar al Consell de Govern els àmbits estratègics que aprova el Consell de Cooperació, perquè en tinguin coneixement.
  - c) Elevar al Consell de Govern la proposta de pla estratègic perquè aquest en faci la formulació definitiva i, si pertoca, l'aprovi.
  - d) Aprovar la formulació definitiva del pla operatiu anual i elevar-lo al Consell de Govern perquè hi delibere i, si pertoca, l'aprovi.
  - e) Desenvolupar l'acció de govern en matèria de cooperació per a la transformació global. En concret, impulsar l'execució de les

mesures contingudes en els plans operatius anuals i, en general, de totes les actuacions que dugui a terme l'Administració de la comunitat autònoma en aquest sector.

- f) Elaborar i publicar els informes i les memòries sobre el grau d'execució del pla estratègic i dels plans operatius anuals que el despleguen. Informar-ne el Parlament, els agents de cooperació i la ciutadania de les Illes Balears.
- g) Coordinar i alinear les accions de la resta de conselleries i dels ens que integren el sector públic autònom que, en l'àmbit de les seves competències sectorials, duen a terme actuacions en matèria de cooperació per a la transformació global.
- h) El seguiment, l'avaluació i la supervisió dels programes i projectes finançats amb fons de la comunitat autònoma o cofinançats amb altres entitats públiques o privades.
- i) La coordinació amb les entitats locals de les Illes que, en l'àmbit de la seva competència, realitzen actuacions de cooperació per a la transformació global.
- j) La coordinació amb la resta de comunitats autònomes i el sector públic estatal.
- k) Promoure la interlocució i la coordinació amb i entre els agents de cooperació.

2. El Govern de les Illes Balears dotarà la direcció general competent en matèria de cooperació per a la transformació global de l'organització i els recursos tècnics, econòmics i humans especialitzats necessaris per executar amb eficàcia i eficiència la política de cooperació.

Article 14

Altres conselleries i ens del sector públic autònom

1. La resta de conselleries de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears i els ens del sector públic autònom, dins l'àmbit de les seves competències sectorials, poden dur a terme actuacions de cooperació al desenvolupament i per a la transformació global. A més, podran dur a terme accions de comunicació amb la finalitat de contribuir a promoure els drets humans i la justícia social.

2. Anualment, les conselleries i els ens del sector públic autònom hauran de comunicar aquestes actuacions a la conselleria competent en matèria de cooperació al desenvolupament i per a la transformació global, prèvia execució, que les incorporarà en la planificació corresponent.

3. La direcció general competent en matèria de cooperació al desenvolupament i per a la transformació global serà l'òrgan responsable d'alinear i verificar les actuacions classificables com a «cooperació per a la transformació global» que s'indiquen en l'apartat anterior, i n'haurà de donar el vistiplau per poder ser considerades Ajuda Oficial al Desenvolupament (AOD).

Article 15

El Consell de Cooperació de les Illes Balears

1. El Consell de Cooperació de les Illes Balears és l'òrgan consultiu i de participació en la definició i l'aplicació de les polítiques de cooperació per a la transformació global en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears. Aquest òrgan col·legiat s'adscriu a la conselleria competent en matèria de cooperació per a la transformació global.

2. El Consell de Cooperació de les Illes Balears té les funcions següents:

- a) Planificar les polítiques de cooperació per a la transformació global de les Illes Balears.
- b) Avaluar les polítiques finançades amb fons de la comunitat autònoma o cofinançades amb altres entitats públiques o privades.
- c) Conèixer i participar dels avantprojectes de llei i de qualsevol altra disposició general que reguli matèries concernents a la cooperació per a la transformació social.
- d) Formular i aprovar el document d'àmbits estratègics de la cooperació per a la transformació global de les Illes Balears.
- e) Elaborar, per iniciativa pròpia, informes, recomanacions i propostes sobre la política i les actuacions de cooperació de la comunitat autònoma.

3. La composició, que serà representativa del sector, l'organització i el funcionament del Consell de Cooperació de les Illes Balears s'han de determinar reglamentàriament.

4. El Govern de les Illes Balears ha d'habilitar la dotació econòmica necessària per dur a terme les funcions encomanades al Consell de Cooperació de les Illes Balears.

Article 16

La coordinació interna del Govern de les Illes Balears en matèria de cooperació per a la transformació global

1. La Comissió de coordinació del Govern de les Illes Balears en matèria de cooperació per a la transformació global és l'òrgan de la coordinació tècnica i política de l'Administració de la comunitat autònoma en aquest sector d'activitat i ha de vetllar particularment per la coherència de polítiques del Govern.

2. La composició i el funcionament d'aquesta comissió es determinaran reglamentàriament.
3. Les funcions de la Comissió de coordinació del Govern de les Illes Balears en matèria de cooperació per a la transformació global són:
  - a) Servir d'interlocució i assistència mútua dins el Govern de les Illes Balears amb la finalitat d'optimitzar la gestió i els resultats de la política de cooperació i solidaritat.
  - b) Garantir la coherència, la coordinació i la complementarietat de les actuacions de cooperació que es duen a terme a l'administració autonòmica.
  - c) Aquelles altres que reglamentàriament li siguin atribuïdes.

Article 17

Altres espais de coordinació

1. El Govern de les Illes Balears, en el marc de les seves competències i d'acord amb els principis constitucionals, es relaciona amb altres institucions nacionals i internacionals en l'àmbit de la cooperació, amb criteris d'informació i col·laboració recíprocs:
  - a) Participa en els òrgans consultius i de coordinació de la cooperació espanyola.
  - b) Col·labora de forma especial amb l'Administració General d'Estat.
  - c) Impulsa i participa de mecanismes de cooperació i col·laboració amb altres comunitats autònomes, amb les institucions europees en el marc de la Unió Europea i amb els organismes multilaterals de desenvolupament (OMUDES) no financers.
  - d) Promou fórmules de col·laboració i cooperació amb les institucions públiques i entitats privades, tant del territori de les Illes Balears com dels països socis de la cooperació, per millorar l'eficàcia i l'eficiència de les actuacions d'interès comú.
2. El Govern promourà la construcció d'aliances amb altres agents, institucions públiques i entitats privades del Nord o del Sud, amb l'objectiu de crear partenariats que ens permetin afrontar els reptes globals.
3. El Govern generarà espais periòdics de treball, amb els agents de cooperació de les Illes Balears, amb l'objectiu de coordinar accions compartides. Es prioritzaran els espais de feina amb aquells agents de les Illes que tenen com a finalitat principal la cooperació per a la transformació global.

TÍTOL III

RECURSOS DISPONIBLES I SUBJECTES DE LA POLÍTICA DE COOPERACIÓ PER A LA TRANSFORMACIÓ GLOBAL

Capítol I

Recursos, finançament i control

Article 18

Recursos humans

1. L'activitat del Govern en matèria de cooperació per a la transformació global es durà a terme principalment pel personal adscrit a la direcció general competent en aquesta matèria. La conselleria competent en matèria de cooperació per a la transformació global dotarà de l'organització i dels recursos tècnics i humans especialitzats necessaris per executar amb eficàcia i eficiència la política de cooperació.
2. El personal funcionari, estatutari i laboral al servei del sector públic autonòmic podrà participar temporalment en tasques i actuacions de cooperació tècnica per a la transformació global promogudes directament pels òrgans i les entitats que l'integren o promogudes per altres administracions públiques, d'acord en cada cas amb el que disposi la normativa de funció pública o el conveni col·lectiu aplicable.
3. D'acord amb el que preveu la normativa aplicable de funció pública en relació amb les comissions de serveis per missions de cooperació internacional, la direcció general competent en matèria de cooperació per a la transformació global és l'òrgan encarregat de vetllar per la concurrència d'interès del servei per a l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears. En tot cas, l'autorització de la comissió de serveis ha de disposar necessàriament de l'informe favorable de la direcció general competent en matèria de cooperació per a la transformació global.

En relació amb el procediment per a la declaració de la situació administrativa de serveis especials per un període determinat superior a sis mesos en programes de cooperació internacional, serà preceptiu que la direcció general competent en matèria de cooperació per a la transformació global n'emeti un informe.

4. El sector públic autonòmic promourà i facilitarà, en el marc de la normativa de funció pública i laboral aplicable, la participació del seu personal en actuacions de cooperació per a la transformació global, en particular en els supòsits en els quals la labor d'aquest personal aportí

un valor afegit, tenint en compte la seva qualificació tècnica i experiència en els objectius i resultats de l'actuació en la qual hagi de participar.

5. Les indemnitzacions per raó del servei, si n'és el cas, derivades de participar en tasques de cooperació per a la transformació global, que formin part de programes o projectes en què l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears sigui la promotora, s'hauran d'assumir per la conselleria a la qual pertany aquest personal, i es computaran com a AOD d'acord amb els criteris definits per organismes internacionals.

6. La conselleria competent en matèria de cooperació per a la transformació global col·laborarà amb l'Escola Balear d'Administració Pública mitjançant la proposta d'accions formatives dirigides al personal a què es refereixen els apartats d'aquest article, a fi que es consideri incloure-les en els plans de formació del personal empleat públic de l'administració autonòmica.

Article 19

Recursos econòmics

1. La llei de pressupostos generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears fixarà anualment els crèdits destinats a la cooperació a la transformació global amb l'objectiu de dedicar un 0,7% dels recursos pressupostaris, determinats pels ingressos corrents de l'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

2. S'exclouran del còmput dels recursos pressupostaris disponibles els ingressos de caràcter finalista, el valor de les transferències als consells insulars en concepte de sistema de finançament definitiu i la despesa no financera dedicada a la reducció dels passius financers de la comunitat autònoma de les Illes Balears.

3. L'aplicació dels termes regulats en els apartats 1 i 2 anteriors estaran supeditats al compliment de la normativa en matèria d'estabilitat pressupostària i de sostenibilitat financera.

4. Les despeses en què incorri el personal del sector públic autonòmic que participi en actuacions de cooperació per a la transformació global promogudes o cofinançades pels òrgans o les entitats del sector públic autonòmic, com també les retribucions derivades de la seva participació en aquestes actuacions, es computaran com a AOD quan satisfacin els criteris establerts en el marc internacional de referència, validat per la direcció general competent en la matèria.

5. Els recursos econòmics destinats pressupostàriament a la política pública de cooperació balear podran incrementar-se amb aportacions procedents de persones físiques o jurídiques, organismes i institucions estatals i internacionals, públiques o privades.

Article 20

Finançament i control

1. El Govern podrà, mitjançant subvencions i ajudes directes, establir convenis o articular qualsevol altra forma reglada de col·laboració per finançar l'execució d'actuacions en l'àmbit de la cooperació per a la transformació global amb:

- a) Administracions, institucions i entitats sense ànim de lucre dels països del Sud.
- b) Agències, organitzacions i institucions internacionals de cooperació.
- c) OМУDES i els seus comitès nacionals o organitzacions que les representen a les Illes Balears.
- d) Fons i programes temàtics de cooperació internacional al desenvolupament i de la Unió Europea.
- e) Administracions, institucions i entitats sense ànim de lucre de les Illes Balears quan, per les característiques especials dels beneficiaris o de l'activitat subvencionada, no sigui possible, objectivament, promoure la concurrència pública.

També s'hi inclouen les ajudes i les subvencions corresponents a les emergències de caràcter urgent i immediat i l'acció humanitària, de les quals poden ser beneficiàries, de manera excepcional, les entitats sense ànim de lucre.

2. El Govern podrà finançar, mitjançant ajudes o subvencions que s'atorgaran en règim de concurrència competitiva, i amb subjecció als principis d'igualtat, publicitat, transparència, objectivitat, eficàcia i eficiència, els programes i projectes dels agents de cooperació i EpTS (Educatió per a la transformació social) que compleixen els requisits establerts per aquesta llei i es corresponen amb les línies i les orientacions establertes pel pla estratègic.

3. Les subvencions en l'àmbit de la cooperació per a la transformació global s'adequaran al règim general establert en la Llei de subvencions de les Illes Balears, amb aquestes especificitats:

- a) Les subvencions s'abonaran anticipadament al cent per cent i sense necessitat de constitució de garanties, tret que les bases reguladores específiques n'estableixin el contrari.
- b) En el cas de subvencions pluriennals, no serà obstacle per a la bestreta prevista en l'apartat anterior de l'anualitat en curs la no-justificació completa de l'anualitat anterior, sempre que el percentatge d'execució justificat superi el que es determini en les bases

reguladores, i sense perjudici de la justificació necessària de l'actuació subvencionada a la seva finalització, en la forma establerta en les bases reguladores i en la convocatòria.

4. Reglamentàriament, en els termes que assenyala la legislació autonòmica de subvencions, es regularan les bases per al finançament d'actuacions en l'àmbit de la cooperació per a la transformació global i es determinaran, entre altres aspectes, el règim de participació financera, els procediments que s'han de seguir i el règim específic de transferències de fons, justificació i control de les despeses de les accions subvencionades. Les tècniques de justificació de la despesa esmentades tindran en compte la flexibilitat necessària de les normes generals en el finançament de projectes que es realitzen en països receptors d'AOD.

Article 21

Règim fiscal de les aportacions efectuades a les ONGD

1. Les aportacions que efectuïn persones físiques o jurídiques a organitzacions no governamentals per al desenvolupament, com també per a la realització d'actuacions de cooperació per a la transformació global, rebran el tractament fiscal previst en la seva normativa d'aplicació.
2. Es podran regular altres incentius fiscals per afavorir la participació privada en actuacions de cooperació per a la transformació global promogudes per les administracions públiques, les organitzacions no governamentals per al desenvolupament inscrites en el Registre d'ONGD i la resta d'agents sense ànim de lucre. Aquests incentius es regularan mitjançant norma amb rang de llei.

Article 22

Exclusió per a l'obtenció de recursos econòmics públics

Quedaran exclosos de la possibilitat d'obtenir recursos econòmics i finançament públics: els agents, les entitats, les organitzacions i les empreses quan estigui acreditat que hagin vulnerat els drets humans i hagin realitzat pràctiques d'espoli dels recursos naturals, i sobre els quals recaigui condemna judicial ferma per explotació laboral i agressions al medi ambient.

Article 23

Transparència, rendició de comptes i avaluació de les actuacions de cooperació internacional al desenvolupament

1. Els agents beneficiaris seran objecte, mitjançant el corresponent control, del seguiment, l'avaluació i la verificació de l'efectiva realització de les activitats subvencionades i de la gestió dels pressupostos destinats a l'AOD.
2. La comunitat autònoma de les Illes Balears, en compliment del marc jurídic en matèria de transparència, bon govern i participació ciutadana, garantirà l'accés i la disponibilitat d'informació actualitzada sobre els pressupostos i la seva execució i la verificació dels objectius i resultats assolits en el marc dels plans i les estratègies de la política de cooperació al desenvolupament, així com les dades quantitatives i qualitatives corresponents.

Capítol II

Agents balears de cooperació per a la transformació global

Secció 1a

Agents balears

Article 24

Agents balears de cooperació per a la transformació global

1. A efectes d'aquest capítol, es consideraran agents de cooperació per a la transformació global les entitats, de caràcter públic o privat, amb un vincle directe amb els principis, objectius i enfocaments d'aquesta llei.
2. Els agents de cooperació per a la transformació global seran reconeguts com interlocutors de les administracions públiques en aquesta matèria.
3. Dins el territori de les Illes Balears es consideren agents de cooperació per a la transformació global:

- a) L'Administració de la comunitat autònoma de les Illes Balears i els ens que integren el sector públic autonòmic.
- b) Les entitats locals reconegudes per la Llei municipal i de règim local de les Illes Balears, a més de les entitats i organitzacions en què s'integren o que les representen, com són el Fons Mallorquí de Cooperació, el Fons Menorquí de Cooperació i el Fons Pitiús de Cooperació.
- c) Les organitzacions no governamentals per al desenvolupament i les entitats que les representen, com la Coordinadora d'ONGD de les Illes Balears.

- d) La Universitat de les Illes Balears i les seves entitats dependents i centres de recerca públics.
- e) La comunitat educativa de les Illes Balears.
- f) Els agents socials vinculats a la transformació social.
- g) Les entitats que representen els Organismes multilaterals de desenvolupament no financers (OMUDES) en l'àmbit de les Illes Balears.
- h) Les entitats i empreses d'economia social i solidària.
- i) Les empreses i organitzacions empresarials.
- j) Les organitzacions sindicals.
- k) Els mitjans de comunicació.
- l) Les associacions d'entitats locals a què fa referència la disposició addicional cinquena de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local.
- m) Les fundacions de les federacions i dels clubs esportius de les Illes Balears.

Article 25

Les entitats locals i les organitzacions que les representen

1. Les entitats locals i els fons que les representen podran desenvolupar actuacions de cooperació per a la transformació global en l'àmbit de la cooperació municipalista, com a projecció exterior de l'exercici de les seves competències, promovent la coordinació i la complementarietat entre les administracions públiques i aportant un valor afegit, especialment en aquells àmbits en els quals el municipalisme de les Illes té una experiència i unes capacitats diferenciades.
2. Les entitats locals i les organitzacions que les representen, per ser les institucions més properes a la ciutadania de les Illes Balears, esdevenen agents de referència per donar respostes als reptes globals que incideixin en l'àmbit local. Són, per tant, agents necessaris en la cooperació per a la transformació global.

Article 26

Les organitzacions no governamentals per al desenvolupament

1. El Govern de les Illes Balears reconeix el paper fonamental de les ONGD en la creació i desenvolupament del sector de la cooperació balear, i considera primordial la seva implicació en les polítiques de cooperació.
2. Als efectes d'aquesta llei, es consideren organitzacions no governamentals per al desenvolupament les entitats que compleixin els requisits següents:
  - a) Ser entitats privades, constituïdes legalment i sense afany de lucre.
  - b) Establir expressament als seus estatuts que entre els seus objectius hi ha la realització d'activitats relacionades amb els principis i les finalitats de la cooperació per a la transformació global.
  - c) Tenir seu social o delegació permanent a la comunitat autònoma de les Illes Balears i estar inscrites al Registre d'organitzacions no governamentals de les Illes Balears.
  - d) Comptar amb capacitat jurídica i d'obrar plenes, i disposar d'una estructura susceptible de garantir el compliment de les seves finalitats.
3. Les ONGD, mitjançant la seva connexió amb les persones i entitats dels països i territoris objecte d'actuacions de cooperació, donen visibilitat directa a les seves problemàtiques i interessos. Són actors clau per a la mobilització social, la incidència política i la denúncia per contribuir a la construcció a les Illes Balears d'una ciutadania global crítica, responsable i compromesa.
4. Les entitats representatives de les ONGD coordinen les accions i vetllen pels interessos dels seus membres, servint d'interlocutores davant els diferents òrgans de l'administració pública.

Article 27

La Universitat de les Illes Balears, entitats dependents i centres de recerca públics

1. La Universitat de les Illes Balears i les seves entitats dependents tenen un paper clau en la formació, la investigació, la generació i la transferència de coneixements en l'objecte i finalitats d'aquesta llei, com també en la cooperació i l'educació per a la transformació social en l'àmbit universitari.
2. Els centres de recerca públics ubicats a les Illes Balears podran desenvolupar actuacions que contribueixin a la generació i la transferència de coneixement en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament i per a la transformació global.

Article 28

La comunitat educativa de les Illes Balears

1. Les comunitats educatives formades per alumnat, docents i personal no docent, associacions de famílies d'alumnes i les seves federacions, titulars i equips directius dels centres, institucions que intervenen en el procés educatiu, inclosa l'administració educativa i, en sentit ampli, l'entorn educatiu, són subjectes protagonistes de les polítiques d'educació per a la transformació social.
2. La incorporació de la noció de ciutadania global en l'àmbit educatiu obri oportunitats per cercar propostes i alternatives als reptes globals i per refermar el paper de l'educació com a eina de canvi i transformació, orientada a la justícia social i a la solidaritat.

Article 29

Agents vinculats amb la transformació global

1. Es consideren agents vinculats amb la transformació global aquells moviments socials lligats directament al feminisme, a l'ecologisme, a la defensa dels drets humans, a l'antiracisme, els moviments veïnals, culturals, de caràcter social, els vinculats als moviments migratoris, a la defensa del col·lectiu LGTBI i a l'antifeixisme.
2. Aquests agents podran desenvolupar actuacions sense ànim de lucre en matèria de cooperació per a la transformació global, i tindran especial rellevància les que s'executin a les Illes per contribuir a l'educació per a la transformació social amb perspectiva local-global.

Article 30

Les organitzacions sindicals

A efectes d'aquesta llei, les organitzacions sindicals podran desenvolupar actuacions sense ànim de lucre de cooperació i d'educació per a la transformació social en els seus àmbits d'especialització dins el marc del diàleg social, la protecció social, la promoció del dret al treball digne, la formació i la capacitació professional, la defensa dels drets laborals i el foment de polítiques d'igualtat.

Article 31

Les entitats d'economia social, empreses i associacions empresarials

Les entitats d'economia social, empreses i associacions empresarials podran desenvolupar actuacions sense ànim de lucre en matèria de cooperació per a la transformació global en els seus àmbits d'especialització productiu i empresarial, en el camp de la inversió positiva i responsable, la formació i la capacitació professional i en la promoció de l'economia i emprenedoria socials, els negocis inclusius i la responsabilitat social corporativa, les polítiques de prevenció, salut laboral i seguretat a la feina i el foment de la igualtat laboral entre dones i homes, entre d'altres.

Article 32

Els mitjans de comunicació

1. Els mitjans de comunicació, com a generadors d'opinió pública, són un aliat clau per a la transformació global mitjançant la construcció a les Illes Balears d'una ciutadania global crítica, responsable i compromesa.
2. Les administracions públiques balears, en l'àmbit de les seves competències, fomentaran, en col·laboració amb els mitjans de comunicació i altres agents de cooperació, els valors solidaris i la promoció de societats més justes, equitatives i inclusives.
3. Els mitjans balears de comunicació, públics i privats, en l'elaboració i la difusió dels seus continguts informatius i d'entreteniment, evitaran imatges estereotipades o degradants i respectaran la dignitat i l'autonomia de les poblacions, les comunitats i els territoris del Sud.
4. Els mitjans de comunicació de titularitat pública de la comunitat autònoma de les Illes Balears secundaran i facilitaran, en els seus espais informatius i publicitaris, la difusió de campanyes que responguin als objectius de la present llei. A tals efectes, poden establir-se els oportuns mecanismes o acords de col·laboració institucional.
5. Les entitats públiques dependents o vinculades a les administracions públiques balears, en l'àmbit de les seves competències, contribuiran a la difusió de campanyes referides en l'apartat anterior, mitjançant la cessió dels seus espais destinats a publicitat.

Secció 2a
Persones cooperants i voluntàries

Article 33

Personal cooperant

1. A l'efecte d'aquesta llei, són persones cooperants balears les que uneixen a una formació adequada o titulació acadèmica oficial en cooperació una experiència professional provada, i tenen encomanada l'execució d'un determinat programa, projecte o acció en el marc de la cooperació per a la transformació global.
2. Les persones cooperants hauran d'estar lligades amb la persona o l'entitat promotora de la cooperació per a la transformació global per alguna de les relacions jurídiques següents:
  - a) Relació sotmesa a l'ordenament jurídic laboral.
  - b) Relació funcional o de personal al servei de les administracions públiques.
3. Els drets i les obligacions del personal cooperant, com també les incompatibilitats, la formació, l'homologació dels serveis que presten en qualitat de persona cooperant, les modalitats de previsió social i altres aspectes del seu règim jurídic, seran els establerts per la norma estatal reguladora de l'Estatut del cooperant, per la normativa en matèria de funció pública i pel que disposa l'Estatut dels Treballadors i altra legislació laboral vigent.
4. Les condicions en les quals el personal cooperant professional durà a terme les activitats es desenvoluparan reglamentàriament.

Article 34

Personal voluntari

1. A l'efecte d'aquesta llei, s'entén per voluntariat de cooperació l'activitat que realitza la persona física vinculada a la cooperació per a la transformació global, tingui lloc en el nostre país, en països o territoris socis o en qualsevol país on es declari una situació de necessitat humanitària, sense perjudici de les activitats realitzades en aquest àmbit per les persones cooperants i que compleixen els requisits de l'article 3 de la Llei de voluntariat de les Illes Balears.
2. El voluntariat internacional de cooperació per a la transformació global estarà sempre vinculat a les entitats de voluntariat a través de la subscripció, per escrit, d'un acord d'incorporació, que constitueix l'instrument principal de la seva definició i regulació.
3. Es fomentarà la participació de la societat civil balear en les entitats de cooperació per a la transformació global mitjançant les eines adients.
4. El voluntariat internacional de cooperació per a la transformació global s'haurà d'ajustar a la regulació normativa establerta en la Llei de voluntariat de les Illes Balears.

Capítol III

Agents internacionals de cooperació per a la transformació global

Article 35

Agents internacionals de cooperació per a la transformació global

Són agents internacionals de cooperació per a la transformació global:

- a) Les administracions dels països i territoris objecte d'actuacions de cooperació i les entitats instrumentals del seu sector públic.
- b) Les persones i les entitats sense ànim de lucre del Sud.
- c) Els Organismes multilaterals de desenvolupament (OMUDES) no financers.

Article 36

Les administracions dels països i territoris objecte d'actuacions de cooperació i les entitats instrumentals del sector públic

1. Les administracions dels països i territoris objecte d'actuacions de cooperació i les seves entitats instrumentals, com a titulars de l'obligació de lluitar contra la pobresa en totes les seves manifestacions, reduir les desigualtats, avançar cap a la realització efectiva dels drets humans i

promoure un nou model de vida i benestar dins els límits sostenibles del planeta són un agent estratègic pel que fa a les accions que s'implementen en aquests països. Són especialment importants pel que fa a la implementació de la cooperació tècnica i de les modalitats de cooperació directa i triangular.

2. La política de cooperació per a la transformació global ha de promoure la creació d'aliances sòlides, inclusives i integradores amb les administracions dels països i territoris objecte d'actuacions de cooperació i les seves entitats instrumentals que permetin alinear, coordinar i complementar les actuacions.

Article 37

Les persones i entitats del Sud

1. Les entitats sense ànim de lucre del Sud, en les diferents configuracions jurídiques, són les principals executores sobre el terreny de les accions instrumentades mitjançant la cooperació econòmica que impulsa el Govern de les Illes Balears.

2. També els moviments socials, les persones defensores de drets humans, els moviments comunitaris i qualsevol altra veu dels països i territoris objecte d'actuacions de cooperació esdevenen agents imprescindibles, que faciliten conèixer de primera mà i ens connecten amb les necessitats de les persones destinatàries de les actuacions per a la transformació global.

Article 38

Els Organismes multilaterals de desenvolupament (OMUDES) no financers i les entitats que els representen en l'àmbit de les Illes Balears

Els organismes multilaterals de desenvolupament (OMUDES) no financers, mitjançant les seves unitats territorials en els països i territoris objecte d'actuacions de cooperació permeten i faciliten en determinats contextos el treball multiactor amb les autoritats i els altres agents socials del país.

TÍTOL IV

EL REGISTRE D'ORGANITZACIONS NO GOVERNAMENTALS PER AL DESENVOLUPAMENT DE LES ILLES BALEARS

Article 39

El Registre d'organitzacions no governamentals per al desenvolupament de les Illes Balears

1. El Registre d'organitzacions no governamentals per al desenvolupament de les Illes Balears es constitueix com un registre públic adscrit a la direcció general competent en matèria de cooperació al desenvolupament i per a la transformació global, i ha de ser objecte de desenvolupament reglamentari.

2. La inscripció en el registre és voluntària; això no obstant, serà requisit obligatori als efectes de sol·licitar ajudes i subvencions públiques en règim de concurrència competitiva.

Disposició addicional primera

Aportació a les organitzacions que representen els ens locals de les Illes en l'àmbit de la transformació global

1. Els plans operatius anuals que aprovi el Govern de les Illes Balears han de contenir una estimació dels recursos pressupostaris que es prevegi assignar anualment a les organitzacions de cooperació internacional que representen els ens locals, en les quals aquests hagin delegat la gestió dels fons conceptuats en els seus pressuposts com a AOD, en particular els fons insulars de cooperació. Aquesta estimació s'ha d'efectuar d'acord amb els criteris generals que, a aquest efecte, s'hagin establert en el pla estratègic.

2. Els recursos pressupostaris indicatius determinats en el pla operatiu anual han d'orientar, pel que fa a les aportacions anuals als fons insulars de cooperació o a ens de característiques anàlogues, la formulació de l'avantprojecte corresponent a l'estat de despeses de la conselleria competent en matèria de cooperació per a la transformació global, els quals s'han de tenir en compte a l'hora de formular el projecte de llei de pressuposts generals de la comunitat autònoma.

Disposició addicional segona

Cessions gratuïtes de béns

Els procediments mitjançant els quals es duguin a terme cessions gratuïtes amb fins de cooperació internacional de qualsevol béns per l'Administració de la comunitat autònoma o les entitats del sector públic autònom a entitats públiques o privades sense finalitat de lucre requeriran, necessàriament i amb caràcter previ, el vistiplau de la conselleria competent en matèria de cooperació per a la transformació global.

Disposició transitòria primera
Aprovació dels àmbits estratègics

1. Una vegada entri en vigor aquesta llei, el Consell de Cooperació establirà el procediment per redactar-ne i aprovar-ne els àmbits estratègics, a més de la seva estructura.
2. Dins el segon semestre de l'any 2023, abans de vèncer el pla director vigent, el Consell de Cooperació ha d'aprovar els àmbits estratègics de la cooperació de les Illes Balears.

Disposició transitòria segona
Previsions pressupostàries

Amb l'aspiració d'assolir un esforç pressupostari equivalent al 0,7% dels recursos disponibles a partir de l'any 2030, els pressupostos inicials de la comunitat autònoma de les Illes Balears incrementaran la dotació pressupostària, com a mínim, segons la taxa de variació interanual prevista del pressupost d'ingressos corrents consolidat del sector públic administratiu, fets els ajusts de l'article 19.2 d'aquesta llei.

Disposició derogatòria única
Derogació normativa

Queden derogades totes les disposicions de rang igual o inferior que s'oposin al que disposa aquesta llei i, en particular, la Llei 9/2005, de 21 de juny, de cooperació al desenvolupament.

Disposició final primera

Adaptació del Decret 15/2018, de 8 de juny, del règim especial de les ajudes a l'exterior en matèria de cooperació per al desenvolupament i solidaritat internacional, i del Registre d'organitzacions no governamentals de desenvolupament de les Illes Balears

Pel que fa al Decret 15/2018, de 8 de juny, del règim especial de les ajudes a l'exterior en matèria de cooperació per al desenvolupament i solidaritat internacional, i del Registre d'organitzacions no governamentals de desenvolupament de les Illes Balears, la conselleria competent en matèria de cooperació per a la transformació global disposa d'un termini de dotze mesos per adaptar aquest decret a la nova llei.

Disposició final segona
Entrada en vigor

Aquesta llei entra en vigor l'endemà de la publicació al *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Per tant, ordén que tots els ciutadans guardin aquesta llei i que els tribunals i les autoritats als quals pertoqui la facin guardar.

Palma, 27 de març de 2023

La presidenta
Francesca Lluç Armengol i Socias

